

Určeno pouze pro studijní účely

BIBLE

PÍSMO SVATÉ
STARÉHO A NOVÉHO ZÁKONA

Ekumenický překlad

PRAHA 1985

pal jako z hutě a celá hora se silně chvěla. ¹⁹Zvuk polnice víc a více silil. Mojžiš mluvil a Bůh mu hlasitě odpovídal. ²⁰Hospodin totiž sestoupil na horu Sinaj, na vrchol hory. Zavolal Mojžiše na vrchol hory a Mojžiš tam vystoupil. ²¹Hospodin Mojžišovi řekl: „Sestup a varuj lid, aby se nikdo nepokoušel proniknout k Hospodinu ve snaze ho uvidět. Mnoho by jich padlo. ²²Také kněží, kteří přistupují k Hospodinu, se musí posvětit, aby se na ně Hospodin nebořil.“ ²³Mojžiš řekl Hospodinu: „Lid nemůže vystoupit na horu Sinaj, neboť ty sám jsi nás varoval slovy: Vymez podél hory hranici a horu posvět.“ ²⁴Hospodin mu řekl: „Teď sestup, potom vystoupíš spolu s Aronem; ale kněží ani lid nesmějí proniknout a vystoupit k Hospodinu, aby se na ně nebořil.“ ²⁵Mojžiš tedy sestoupil k lidu a řekl jim to.

Desatero

V Desateru dostává Izrael směrnic pro nový život.

20 ¹Bůh vyhlásil všechna tato příkázání: ²„Já jsem Hospodin, tvůj Bůh; já jsem tě vyvedl z egyptské země, z domu otroctví.

³Nebudeš mít jiného boha mimo mne.

⁴Nezobrazíš si Boha zpodoběním něčeho, co je nahoře na nebi, dole na zemi nebo ve vodách pod zemí. ⁵Nebudeš se ničemu takovému klanět ani tomu sloužit. Já jsem Hospodin, tvůj Bůh, Bůh zářivě milující. Stihám vinu otců na synech do třetího čtvrtého pokolení těch, kteří mě nenávidí, ⁶ale prokazují milosrdenství tisícům pokolení těch, kteří mě milují a má přikázání zachovávají.

⁷Nezneužiješ jména Hospodina, svého Boha. Hospodin nenechá bez trestu toho, kdo by jeho jména zneužíval.

⁸Pamatuj na den odpočinku, že ti má být svatý. Šest dní budeš pracovat a dělat všechnu svou práci. ¹⁰Ale sedmý den je den odpočinku Hospodina, svého Boha. Nebudeš dělat žádnou práci ani ty ani tvůj syn a tvá dcera ani tvůj otrok a tvá otrokyně ani tvé dobytce ani tvůj host, který žije v tvých ranách. ¹¹V šesti dnech učinil Hospodin nebe

i zemi, moře a všechno, co je v nich, a sedmého dne odpočinul. Proto požehnal Hospodin den odpočinku a oddělil jej jako svatý.

¹²Cti svého otce i matku, abys byl dlouhý živ na zemi, kterou ti dává Hospodin, tvůj Bůh.

¹³Nezabiješ.

¹⁴Nesesmilníš.

¹⁵Nepokradeš.

¹⁶Nevydáš proti svému bližnímu křivé svědectví.

¹⁷Nebudeš dychtit po domě svého bližního. Nebudeš dychtit po ženě svého bližního ani po jeho otroku ani po jeho otrokyni ani po jeho býku ani po jeho oslu; vůbec po ničem, co patří tvému bližnímu.“

Mojžiš prostředníkem

Lid žádá Mojžiše, aby jednal s Hospodinem zástupně za všechny.

¹⁸Všechen lid pozoroval hřmění a blyškání, zvuk polnice a kouřící se horu. Lid to pozoroval, chvěl se a zůstal stát opodál. ¹⁹Řekli Mojžišovi: „Mluv s námi ty a budeme poslouchat. Bůh ať s námi nemluví, abychom nezemřeli.“ ²⁰Mojžiš lidu odpověděl: „Nebojte se! Bůh přišel proto, aby vás vyzkoušel, aby bylo zřejmé, že se ho budete bát a přestanete hřešit.“ ²¹Lid zůstal stát opodál a Mojžiš přistoupil k mračnu, v němž byl Bůh.

KNIHA SMLOUVY

Ustanovení o oltáři

Řádná oběť předpokládá náležitě vybudovaný oltář.

²²Hospodin řekl Mojžišovi: „Toto řekneš synům Izraele: Vidíte jste, že jsem s vámi mluvil z nebe. ²³Neuděláte si mě zpodobění, neuděláte si bohy stříbrné ani zlaté. ²⁴Uděláš mi oltář z hlíny a budeš na něm obětovat ze svého bravu a skotu své oběti zápalné i pokojné. Na každém místě, kde určím, aby se připomínalo mé jméno, přijdu k tobě a požehnám ti. ²⁵Jestliže mi budeš dělat oltář z kamení, neotesávej je; kdybys je opracoval dřátem, znesvětil bys je. ²⁶Nebudeš vystupovat k mě-

nu.“ ¹⁸Řekl jim: „Viděl jsem, jak satan padá z nebe jako blesk. ¹⁹Hle, dal jsem vám moc šlapat po hadech a štírech a po veškeré síle nepřítel, takže vám v ničem neuškodí. ²⁰Ale neradujte se z toho, že se vám podrobují duchové; radujte se, že vaše jména jsou zapsána v nebesích.“

Chvála vykopení v Synu

²¹V té hodině zajásal v Duchu svatém^f a řekl: „Velebím tě, Otče, Pane nebes i země, že jsi tyto věci skryl před moudrými a rozumnými, a zjevil jsi je malíčkým. Ano, Otče, tak se ti zalíbilo. ²²Všechno je mi dáno od mého Otce; a nikdo neví, kdo je Syn, než Otec, ani kdo je Otec, než Syn a ten, komu by to Syn chtěl zjevit.“

²³Když byli sami, obrátil se na své učedníky a řekl jim: „Blahoslavené oči, které vidí, co vy vidíte. ²⁴Říkám vám, že mnozí proroci a králové chtěli vidět, na co vy hledíte, ale neviděli; a slyšet, co vy slyšíte, ale neslyšeli.“

Podobenství o milosrdném Samařanu

²⁵Tu vystoupil jeden zákoník a zkoušel ho: „Mistře, co mám dělat, abych měl podíl na věčném životě?“ ²⁶Ježiš mu odpověděl: „Co je psáno v Zákoně? Jak to tam čteš?“ ²⁷On mu řekl: „Miluj Hospodina^h, Boha svého, z celého svého srdce, celou svou duší, celou svou silou a celou svou myslí^a a miluj svého bližního jako sám sebe.“ ²⁸Ježiš mu řekl: „Správně jsi odpověděl. To čin a budeš živ.“

²⁹Zákoník se však chtěl ospravedlnit, a proto Ježišovi řekl: „A kdo je můj bližní?“ ³⁰Ježiš mu odpověděl: „Jeden člověk šel z Jeruzaléma do Jericha a padl do rukou lupičů; ti jej obrali, zbili a nechali tam ležet polomrtvého. ³¹Náhodou šel tou cestou jeden kněz, ale když ho uviděl, vyhnul se mu. ³²A stejně se mu vyhnul i levita, když přišel k tomu místu a uviděl ho. ³³Ale když jeden Samařan na své cestě přišel k tomu místu a uviděl ho, byl pohnut soucitem; ³⁴přistoupil k němu, ošetřil jeho rány olejem a vínem a obvázal mu je, posadil

jej na svého mezka, zavezl do hostince a tam se o něj staral. ³⁵Druhého dne dal hostinskému dva denáry a řekl: „Postarej se o něj, a bude-li tě to stát víc, já ti to zaplatím, až se budu vracet.“ ³⁶Kdo z těch tří, myslíš, byl bližním tomu, který upadl mezi lupiče?“ ³⁷Zákoník odpověděl: „Ten, který mu prokázal milosrdenství.“ Ježiš mu řekl: „Jdi a jednej také tak.“

Marie a Marta

³⁸Když šel Ježiš s učedníky dál, vešel do jedné vesnice. Tam jej přijala do svého domu žena jménem Marta, ³⁹kteřá měla sestru Marii; ta si sedla k nohám Ježíšovýmⁱ a poslouchala jeho slovo. ⁴⁰Ale Marta měla plno práce, aby ho obsloužila. Přišla k němu a řekla: „Pane, nezáleží ti na tom, že mne má sestra nechala sloužit samotnou? Řekni jí přece, ať mi pomůže!“ ⁴¹Pán jí odpověděl: „Marto, Marto, děláš si starosti a trápíš se pro mnoho věcí. ⁴²Jen jednoho je třeba. Marie volila dobře; vybrala si to, oč nepřijde.“

Modlitba Páně

11 ¹Jednou se Ježiš na nějakém místě modlil; když přestal, řekl mu jeden z jeho učedníků: „Pane, nauč nás modlit se, jako tomu učil své učedníky i Jan.“ ²Odpověděl jim: „Když se modlíte, říkejte:

Otče^a,
budeš posvěceno tvé jméno.
Přijď své království^b.
³Náš denní chléb nám dávej každého dne.
⁴A odpusť nám naše hříchy,
neboť i my odpouštíme každému, kdo se
provinuje proti nám.
A nevydej nás do pokušení^{cd}.“

O vyslyšení proseb

⁵Řekl jim: „Někdo z vás bude mít přítele, půjde k němu o půlnoci a řekne mu: „Příteli, půjč mi tři

^fDosl. slova (sr 34,28); k „desíti“ slovům sr Dt 4,13 10,4. Desatero se opakuje v Dt 5,6—21.

^hDosl. Nezcizoložís (sr Mt 5,27n).

^avar: v duchu
gučenými
^bf: Pána
^cvar: Páně

^avar: + náš, jenž jsi v nebesích
^bvar: + Staň se tvá vůle jako v nebi, tak i na zemi.
^cna pospas zkoušce
^dvar: + ale vysvoboď nás od zlého

Iz 23,14; Ez 27,2; Am 1,9 (10,15) Iz 14,13—15; Gn 19,24—28 (10,16) Mt 10,40; J 13,20; 5,23 (10,18) Iz 14,12; J 12,31; Zj 12,9 (10,19) Gn 3,15; Ž 91,13; Mk 16,18 (10,20) Ex 32,32; F 4,3; Zj 3,5; 20,12; 21,27; Mt 7,22 (10,21—22) Mt 11,25—27 (10,21) 1K 1,26—29 (10,22) Mt 28,18; J 3,35; 10,15 (10,23—24) Mt 13,16—17; Žd 11,39—40; 1P 1,10—12 (10,25—28) Mt 22,34—40; Mk 12,28—34 (10,25) L 18,18 (10,27) Dt 6,4—5; Lv 19,18; Ř 13,9; Ga 5,14; Jk 2,8 (10,28) Lv 18,5; L 18,20 (10,33) L 9,51—53; J 4,9 (10,38—40) J 11,1,5; 12,2—3 (10,41—42) Mt 6,33—34 (11,1) L 5,16; 6,12; 9,18,28 (11,2—4) Mt 6,9—13 (11,4) Mk 11,25; Mt 18,35 (11,5—8) L 18,1—8

²⁴Pověst o něm se roznesla po celé Syrii; přinášeli k němu všechny nemocné, postižené rozličnými neduhy a trápením¹, posedlé, náměsíčné, ochrnuté, a uzdravoval je. ²⁵A velké zástupy z Galileje, Desítíměstí, z Jeruzaléma, Judska i ze Zajordánie ho následovaly.

Blahoslavenství

5 ¹Když spatřil zástupy, vystoupil na horu; a když se posadil, přistoupili k němu jeho učedníci. ²Tu otevřel ústa a učil je:

- ³„Blaze chudým v duchu^a, neboť jejich je království nebeské.
- ⁴Blaze těm, kdo pláčou, neboť oni budou potěšeni.
- ⁵Blaze tichým, neboť oni dostanou zemi za dědictví.
- ⁶Blaze těm, kdo hladovějí a žízní po spravedlnosti, neboť oni budou nasyceni.
- ⁷Blaze milosrdným, neboť oni dojdou milosrdenství.
- ⁸Blaze těm, kdo mají čisté srdce, neboť oni uží Boha.
- ⁹Blaze těm, kdo působí pokoj, neboť oni budou nazváni syny Božími.
- ¹⁰Blaze těm, kdo jsou pronásledováni pro spravedlnost, neboť jejich je království nebeské.

¹¹Blaze vám, když vás budou tupit a pronásledovat a lživě mluvit proti vám všechno zlé kvůli mně. ¹²Radujte se a jásejte, protože máte hojnou odměnu v nebesích; stejně pronásledovali i prorocy, kteří byli před vámi.

Výrok o soli a světle

¹³Vy jste sůl země; jestliže však sůl pozbude chuti, čím bude osolena? K ničemu již není, než aby se vyhodila ven a lidé po ni šlapali.

¹⁴Vy jste světlo světa. Nemůže zůstat skryto město ležící na hoře. ¹⁵A když rozsvítí lampu, ne-

stavi ji pod nádobu, ale na svícen; a svítí vše v domě. ¹⁶Tak ať svítí vaše světlo před lidmi, ať viděli vaše dobré skutky a vzdali slávu vašemu Otci v nebesích.

Dovršení Zákona a Proroků

¹⁷Nedomnívejte se, že jsem přišel zrušit Zákon nebo Proroky; nepřišel jsem zrušit, nýbrž naplnit. ¹⁸Amen, pravím vám: Dokud nepomine nebe a země, nepomine jediné písmenko ani jediná čárka Zákona, dokud se všechno nestane. ¹⁹Kdo by tedy zrušil jediné z těchto nejmenších přikázání a t učil lidi, bude v království nebeském vyhlášen nejmenšího; kdo by je však zachovával a učil, t bude v království nebeském vyhlášen velký. ²⁰Neboť vám pravím: Nebude-li vaše spravedlnost o mnoho přesahovat spravedlnost zákoníků a fa zeů, jistě nevejdete do království nebeského.

O zabití

²¹Slyšeli jste, že bylo řečeno otcům: „Nezabíj! Kdo by zabil, bude vydán soudu.“ ²²Já však vám pravím, že již ten, kdo se hněvá na svého bratra^d, bude vydán soudu; kdo snižuje svého bratra bude vydán radě^f; a kdo svého bratra zatracuje propadne ohnivému pecku. ²³Přinášiš-li tedy svůj dar na oltář a tam se rozpomeněš, že tvůj bratr má něco proti tobě, ²⁴nech svůj dar před oltářem a se nejprve smíř se svým bratrem; potom teprve přijď a přines svůj dar. ²⁵Dohodni se se svým protivníkem včas, dokud jsi s ním na cestě k soudu, aby tě neodevzdal soudci a soudce žalárník a byl bys uvržen do vězení. ²⁶Amen, pravím ti, odtud nevyjdeš, dokud nezaplatíš do poslední haléře.

O cizoložství

²⁷Slyšeli jste, že bylo řečeno: „Nez cizoložíš.“ však vám pravím, že každý, kdo hledí na ženu chtivě, již s ní cizoložil ve svém srdci. ²⁹Jestliže svádí tvé pravé oko, vyrví je a odhodí pryč, ne je pro tebe lépe, aby zahynul jeden z tvých ú-

než aby celé tvé tělo bylo uvrženo do pekla. ³⁰A jestliže tě svádí tvá pravá ruka, utni ji a odhodí pryč, neboť je pro tebe lépe, aby zahynul jeden z tvých údů, než aby se celé tvé tělo dostalo do pekla.

O rozluce

³¹Také bylo řečeno: „Kdo propustí svou manželku, ať ji dá rozlukový listek!“ ³²Já však vám pravím, že každý, kdo propouští svou manželku, mimo případ smilstva, uvádí ji do cizoložství; a kdo by se s propuštěnou oženil, cizoloží.

O přísaze

³³Dále jste slyšeli, že bylo řečeno otcům: „Nebudeš přísahat křivě, ale splníš Hospodinu^h přísahy své.“ ³⁴Já však vám pravím, abyste nepřisahali vůbec; ani při nebi, protože nebe je trůn Boží; ³⁵ani při zemi, protože země je podnož jeho nohou; ani při Jeruzalému, protože je to město velikého krále; ³⁶ani při své hlavě nepřisahaj, protože nemůžeš způsobit, aby ti jediný vlas zbělel nebo zčernal. ³⁷Vaše slovo buď „ano, ano — ne, ne“; co je nad to, je ze zlého.

O odplatě

³⁸Slyšeli jste, že bylo řečeno: „Oko za oko a zub za zub.“ ³⁹Já však vám pravím, abyste se zlým nejednali jako on s vámi; ale kdo tě uhodí do pravé tváře, nastav mu i druhou; ⁴⁰a tomu, kdo by se s tebou chtěl soudit o košili, nech i svůj plášť. ⁴¹Kdo tě donutí k službě na jednu míli, jdi s ním dvě. ⁴²Kdo tě prosí, tomu dej, a kdo si chce od tebe vypůjčit, od toho se neodvracej.

O lásce k nepřátelům

⁴³Slyšeli jste, že bylo řečeno: „Milovati budeš bližního svého a nenávidět nepřítel svého.“ ⁴⁴Já však vám pravím: Milujte své nepřáteleⁱ a modlete se za ty, kdo vás pronásledují, ⁴⁵abyste byli syny

nebeského Otce; protože on dává svému slun svítit na zlé i dobré a déšť posílá na spravedlní i nespravedlivé. ⁴⁶Budete-li milovat ty, kdo milu vás, jaká vás čeká odměna? Což i celníci nečiní to též? ⁴⁷A jestliže zdravíte jenom své bratry^k, co č níte zvláštního? Což i pohané! nečiní totéž? ⁴⁸Buďte tedy dokonalí, jako je dokonalý váš nebeský Otec.

Jak prokazovat dobrodiní

6 ¹Varujte se konat skutky spravedlnosti^a před lidmi, jim na odív; jinak nemáte odměny u svého Otce v nebesích.

²Když prokazuješ dobrodiní, nechť budit pozornost^b, jako činí pokrytci v synagógách a na ulicích, aby došli slávy u lidí; amen, pravím vám, u mají svou odměnu. ³Když ty prokazuješ dobrodiní, ať neví tvá levice, co činí pravice, ⁴aby tvé dobrodiní zůstalo skryto, a tvůj Otec, který vidí, co j skryto, ti odplatí^c.

Jak se modlit

⁵A když se modlíte, nebuďte jako pokrytci: ti s s oblibou modlí v synagógách a na nárožích, aby byli lidem na očích; amen, pravím vám, už mají svou odměnu. ⁶Když ty se modlíš, vejdi do svého pokojku, zavři za sebou dveře a modli se k svému Otci, který zůstává skryt; a tvůj Otec, který vidí, co je skryto, ti odplatí.

⁷Při modlitbě pak nemluvte naprázdno jako pohané^d; oni si myslí, že budou vyslyšeni pro množství svých slov. ⁸Nebuďte jako oni; vždyť^e váš Otec ví, co potřebujete, dříve než ho prosíte.

Modlitba Páně

⁹Vy se modlete takto:

Otče náš, jenž jsi v nebesích, buď posvěceno tvé jméno.

¹⁰Přijď tvé království. Staň se tvá vůle jako v nebi, tak i na zemi.

ř: mukami apokorným bdovřít
čf: dávným (stejně v. 33)
dvar: + bez příčiny

9,35 (4,24) Mt 8,16; 14,35; 15,30 (4,25) Mk 3,7—8; L 6,17—18

(5,1) Mk 3,13 (5,3—12) L 6,20—26 (5,4) Iz 61,2—3; J 16,20 (5,5) Z 37,11 (5,6) Iz 55,1 (5,7) Jk 2,13 (5,24,3—4) (5,9) Žd 12,14 (5,10) IP 3,14 (5,11) IP 4,14 (5,12) Mt 23,37; Sk 7,52; Žd 11,37—38; Jk 5,10 (5,17) Mk 9,50; L 14,34—35 (5,14) Ef 5,8 (5,15) Mk 4,21; L 11,33; 8,16 (5,16) Ef 5,8—9; IP 2,12; F 2,15 (5,17) 3,15 (5,18) L 16,17 (5,19) Jk 2,10 (5,21) Ex 20,13 (5,22) 1J 3,15 (5,25—26) Mt 18,34—35; L 12,58—59 (5,29—30) Mt 18,8—9; Mk 9,43—48

cf: kdo řekne „raka“ (tj. obviňuje z prázdnoty před Bohem)
ř: synedriu
řf: kdo řekne „blázne“ (tj. obviňuje z bezbožnosti)

řhf: Pánu
řdvar: + zehnejte těm, kdo vás proklínají, dobře čiňte těm, kdo vás nenávidí
řm: jvar: + hanobí a kvar: přátele
řvar: celníci

(5,31) Dt 24,1 (5,31—32) Mt 19,3—9 (5,33) Lv 19,12; Nu 30,3; Dt 23,22 (5,34—35) Jk 5,12 (5,34) Iz 66,1 (5,35) Ž 48,3 (5,38) Ex 21,24; Lv 24,20; Dt 19,21 (5,39—42) L 6,29—30 (5,39) Pf 24,29; Ř 12,17; 1P 3,9 (5,40) L 6,7 (5,43) Lv 19,18 (5,43—48) L 6,27—28,32—36 (5,44) Ex 23,4—5; Pf 25,21—22; Ř 12,20—21 (5,45) Ef 5,1 (5,48) Lv 19,2; Dt 18,13 (5,49) Mt 23,5; Ko 3,23—24 (6,8) Mt 6,32 (6,9—13) L 11,2—4

¹¹Náš denní chléb dej nám dnes.
¹²A odpusť nám naše viny,
 jako i my jsme odpustiliš těm, kdo se provinili
 proti nám.
¹³A nevydej nás v pokušení, ale vysvoboď nás
 od zlého.

¹⁴Neboť jestliže odpustíte lidem jejich přestoupení,
 i vám odpustí váš nebeský Otec; ¹⁵jestliže však
 neodpustíte lidem, ani váš Otec vám neodpustí va-
 še přestoupení.

Jak se postit

¹⁶A když se postíte, netvařte se utrápené jako
 pokrytci; ti zanedbávají svůj vzhled, aby lidem
 ukazovali, že se postí; amen, pravím vám, už mají
 svou odměnu. ¹⁷Když ty se postiš, potí svou hlavou
 olejem a tvář svou umy, ¹⁸abys neukazoval lidem,
 že se postiš, ale svému Otci, který zůstává
 skryt; a tvůj Otec, který vidí, co je skryto, ti odpla-
 tí.

O zabezpečení života

¹⁹Neukládejte si poklady* na zemi, kde je nič
 mol a rez a kde je zloději vykopávají a kradou.
²⁰Ukládejte si poklady v nebi, kde je není nič mol
 ani rez a kde je zloději nevykopávají a nekradou.
²¹Neboť kde je tvůj poklad, tam bude i tvé srdce.
²²Světlem[†] těla je oko. Je-li tedy tvé oko čisté,
 celé tvé tělo bude mít světlo. ²³Je-li však tvé oko
 špatné[‡], celé tvé tělo bude ve tmě. Jestliže i světlo
 v tobě je temné, jak velká bude potom tma?
²⁴Nikdo nemůže sloužit dvěma pánům. Neboť
 jednoho bude nenávidět a druhého milovat, k jed-
 nomu se přidá a druhým pohrdne. Nemůžete slou-
 žit Bohu i majetku.
²⁵Proto vám pravím: Nemějte starost o svůj ži-
 vot, co budete jíst, ani o tělo, co budete mít na
 sebe. Což není život víc než pokrm a tělo víc než
 oděv? ²⁶Pohleďte na nebeské ptačtvo: neseje, ne-

žne, nesklízí do stodol, a přece je váš nebeský
 Otec živ. Což vy nejste o mnoho cennější? ²⁷Kdo
 z vás může o jedinou plď[§] prodloužit svůj život,
 bude-li se znepokojovat?

²⁸A o oděv proč si děláte starosti? Podívejte se
 na polní lilie, jak rostou: nepracují, nepředou —
²⁹a pravím vám, že ani Šalomoun v celé své nádhe-
 ře nebyl tak oděn, jako jedna z nich. ³⁰Jestliže tedy
 Bůh tak obléká polní trávu, která tu dnes je a zítra
 bude hozena do pece, neobleče tím spíše vás, ma-
 lověrní?

³¹Nemějte tedy starost a neřkejte: co budeme
 jíst? Co budeme pít? Co si budeme oblékat? ³²Po
 tom všem se shánějí pohané. Váš nebeský Otec
 přece ví, že to všechno potřebujete. ³³Hleďteje pře-
 devším jeho království a spravedlnost, a všechno
 ostatní vám bude přidáno. ³⁴Nedělejte si tedy sta-
 rost o zítřek; zítřek bude mít své starosti. Každý
 den má dost vlastního trápení.

O posuzování druhých

⁷ ¹Nesuďte, abyste nebyli souzeni. ²Neboť jakým soudem soudíte, takovým budete souze-
 ni, a jakou měrou měříte, takovou Bůh naměří
 vám. ³Jak to, že vidíš třísku v oku svého bratra, ale
 trám ve vlastním oku nepozoruješ? ⁴Anebo jak to,
 že říkáš svému bratru: „Dovol, ať ti vyjmu třísku
 z oka“ — a hle, trám ve tvém vlastním oku!
⁵Prv krytče, nejprve vyjmi ze svého oka trám, a pak te
 prve prohlédneš, abys mohl vyjmout třísku z oka
 svého bratra.

⁶Nedávejte psům, co je svaté. Neházejte perly
 před svině, nebo je nohama zašlapou, otočí v
 a roztrhají vás.

O vyslyšení proseb

⁷Proste, a bude vám dáno; hleďte, a naleznete
 tluče, a bude vám otevřeno. ⁸Neboť každý, kdo
 prosí, dostává, a kdo hledá, nalézá, a kdo tluče, to-
 mu bude otevřeno. ⁹Což by někdo z vás dal světlu

† zitřejší (tj. chléb budoucího věku)
 ‡ svar: odpouštíme
 § A odpusť nám naše dluhy, jako i my jsme odpustili
 svým dlužníkům.
 ¶ na pospas zkoušce
 † svar: + Neboť tvé jest království i moc i sláva na
 věky. Amen.
 ‡ zásoby

†: Lampou
 ‡: jednoduché, upřímné
 §: závisivé
 ¶: mamonu.
 †: duši (pod. v. 25b)
 †: svar: + a co pít
 †: loket
 †: svaru postavu

(6,14—15) Mt 18,35; Mk 11,25 (6,16) Iz 58,5 (6,17) Kaz 9,8 (6,19—21) L 12,33—34 (6,19) Jk 5,1—3 (6,20) Mt 10,21; 1Tm 6,17—19 (6,22—23) L 11,34—36 (6,23) Mt 20,15 (6,24) L 16,13 (6,25—34) L 12,22—34 (6,26) Mt 10,31 (6,29) 1Kr 10,4—7 (6,30) Mt 8,26; 14,31; 16,8 (6,31—32) 1P 5,7 (6,33) Mk 10,29—30 (7,1—2) L 6,37—38; Jk 4,11 (7,2) Mk 4,24 (7,3—5) L 6,41—42 (7,6) Ex 22,31 (7,7—12) L 11,9—13 (7,8) Mt 11,24; Jk 1,6—7

synu kámen, když ho prosí o chléb? ¹⁰Nebo by mu
 dal hada, když ho poprosí o rybu? ¹¹Jestliže tedy
 vy, ač jste zlí, umíte svým dětem dávat dobré dary,
 čím spíše váš Otec v nebesích dá dobré těm, kdo
 ho prosí!

¹²Jak byste chtěli, aby lidé jednali s vámi, tak vy
 ve všem jednejte s nimi; v tom je celý Zákon i Pro-
 roci.

Výrok o dvou cestách

¹³Vejděte těsnou branou; prostorná je brána
 a široká cesta, která vede do záhuby; a mnoho je
 těch, kdo tudy vcházejí. ¹⁴Těsná je brána a úzká
 cesta, která vede k životu, a málokdo ji nalézá.

Výrok o stromu a ovoci

¹⁵Střežte se živých proroků, kteří k vám přichá-
 zejí v rouchu ovčím, ale uvnitř jsou draví vlci. ¹⁶Po
 jejich ovoci je poznáte. Což sklízíte z trní hrozny
 nebo z bodláci filky? ¹⁷Tak každý dobrý strom dá-
 vá dobré ovoce, ale špatný strom dává špatné ovo-
 ce. ¹⁸Dobrý strom nemůže nést špatné ovoce
 a špatný strom nemůže nést dobré ovoce. ¹⁹Každý
 strom, který nedává dobré ovoce, bude vyřat a ho-
 zen do ohně. ²⁰A tak je poznáte po jejich ovoci.

O pravém učedníku

²¹Ne každý, kdo mi říká „Pane, Pane“, vejde do
 království nebeského; ale ten, kdo činí vůli mého
 Otce v nebesích. ²²Mnozí mi feknou v onen den:
 „Pane, Pane, což jsme ve tvém jménu neprorokova-
 li a ve tvém jménu nevyvítili zlé duchy a ve tvém
 jménu neučinili mnoho mocných činů?“ ²³A tehdy
 jim prohlásím: „Nikdy jsem vás neznal; jděte ode
 mne, kdo se dopouštíte nepravosti.“

Podobenství o dvou stavitelích

²⁴A tak každý, kdo slyší tato má slova a plní je,
 bude podoben rozváznému muži, který postavil
 svůj dům na skále. ²⁵Tu spadl přívál, přihnaly se
 vody, zvedla se víchřice, a vrhly se na ten dům; ale
 nepadl, neboť měl základy na skále. ²⁶Ale každý,
 kdo slyší tato má slova a neplní je, bude podoben
 muži bláznivému, který postavil svůj dům na pís-

ku. ²⁷A spadl přívál, přihnaly se vody, zvedla se
 víchřice, a obořily se na ten dům; a padl, a jeho
 pád byl veliký.“

²⁸Když Ježíš dokončil tato slova, zástupy žasly
 nad jeho učením; ²⁹neboť je učil jako ten, kdo má
 moc, a ne jako jejich zákoníci.

Uzdravení malomocného

⁸ ¹Když sestoupil z hory, šly za ním velké zá-
 stupy. ²Tu k němu přistoupil malomocný, pa-
 dl před ním na zem a řekl: „Pane, chceš-li, můžeš
 mě očistit.“ ³On vztáhl ruku, dotkl se ho a řekl:
 „Chci, buď čist.“ A hned byl očistěn od svého ma-
 lomocenství. ⁴Tu mu Ježíš pravil: „Ne abys něko-
 mu o tom říkal! Ale jdi, ukaž se knězi a oběťuj dar,
 který Mojžiš přikázal — jim na svědectví.“

Uzdravení setníkovy sluhu

⁵Když přišel do Kafarnaum, přistoupil k němu
 jeden setník a prosil ho: „Pane, můj sluha leží do-
 ma ochrnutý a hrozně trpí.“ ⁷Řekl mu: „Já přijdu
 a uzdravím ho.“ ⁸Setník však odpověděl: „Pane,
 nejsem hoden, abys vstoupil pod mou střechu; ale
 řekni jen slovo, a můj sluha bude uzdraven.
⁹Vždyť i já podléhám rozkazům a vojákům rozka-
 zuji; feknou-li některému jdi, pak jde; jinému
 „poď sem“, pak přijde; a svému otroku „udělej to“,
 pak to udělá.“ ¹⁰Když to Ježíš uslyšel, podivil se
 a řekl těm, kdo ho následovali: „Amen, pravím
 vám, tak velikou víru jsem v Izraeli nenalezl u ni-
 koho. ¹¹Pravím vám, že mnozí od východu i zápa-
 du přijdou a budou stolovat s Abrahamem, Izá-
 kem a Jákobem v království nebeském; ¹²ale syno-
 vé království budou vyvrženi ven do tmy; tam bu-
 de pláč a skřipění zubů.“ ¹³Potom řekl Ježíš setní-
 kovi: „Jdi, a jak jsi uvěřil, tak se ti staň.“ A v tu
 hodinu se sluha uzdravil.

Činnost v Kafarnaum

¹⁴Když Ježíš vstoupil do domu Petrova, spatřil,
 že jeho tchyně leží v horečce. ¹⁵Dotkl se její ruky
 a horečka jí opustila; i vstala a obsluhovala ho.
¹⁶Když nastal večer, přinesli k němu mnoho po-
 sedlých; i vyhnal duchy svým slovem a všechny
 nemocné uzdravil, ¹⁷aby se naplnilo, co je řečeno

(7,11) J 16,23—24; Jk 1,17; 1J 5,14 (7,12) L 6,31; Mt 22,40; Ř 13,8—10 (7,13—14) L 13,24 (7,14) Sk 14,22 (7,15—20) L 6,43—44 (7,15) Mt 24,24; Sk 20,29; 2P 2,1; 1J 4,1; Jr 23,26 (7,16—17) Mt 12,33—35; Jk 3,12 (7,19) Mt 3,10; L 13,6—9; J 15,6 (7,21—23) L 13,25—27 (7,21) L 6,46; Ř 2,13; Jk 1,22; 1J 2,17 (7,23) Z 6,9 (7,24—27) L 6,47—49; Ez 13,10—12 (7,28—29) Mk 1,22; L 4,32 (7,28) Mt 11,1; 13,53; 19,1; 26,1 (8,2—4) Mk 1,40—45; L 5,12—16 (8,4) Mt 9,30; 12,16; Lv 13,49; 14,2—32 (8,5—13) L 7,1—10; J 4,43—54 (8,11) Z 107,3 (8,12) L 13,28—29; Mt 13,42.50; 22,13; 24,51; 25,30 (8,13) Mt 9,22; 15,28; 17,18 (8,14—17) Mk 3,29—34; L 4,38—41 (8,16) Mt 4,24; 14,35; 15,30 (8,17) Iz 53,4

nu.¹⁸ Řekl jim: „Viděl jsem, jak satan padá z nebe jako blesk.¹⁹ Hle, dal jsem vám moc šlapat po hadech a štírech a po veškeré síle nepřítelů, takže vám v ničem neuškodí.²⁰ Ale neradujte se z toho, že se vám podrobují duchové; radujte se, že vaše jména jsou zapsána v nebesích.“

Chvála vykoupění v Synu

²¹V té hodině zajásal v Duchu svatém¹ a řekl: „Velebím tě, Otče; Pane nebes i země, že jsi tyto věci skryl před moudrými a rozumnými, a zjevil jsi je maličkým. Ano, Otče, tak se ti zalíbilo.²² Všechno je mi dáno od mého Otce; a nikdo neví, kdo je Syn, než Otec, ani kdo je Otec, než Syn a ten, komu by to Syn chtěl zjevit.“

²³Když byli sami, obrátil se na své učedníky a řekl jim: „Blahoslavené oči, které vidí, co vy vidíte.²⁴ Říkám vám, že mnozí proroci a králové chtěli vidět, na co vy hledíte, ale neviděli; a slyšet, co vy slyšíte, ale neslyšeli.“

Podobenství o milosrdném Samařanu

²⁵Tu vystoupil jeden zákoník a zkoušel ho: „Mistře, co mám dělat, abych měl podíl na věčném životě?“²⁶ Ježíš mu odpověděl: „Co je psáno v Zákoně? Jak to tam čteš?“²⁷ On mu řekl: „Miluj Hospodina^b, Boha svého, z celého svého srdce, celou svou duší, celou svou silou a celou svou myslí^c a miluj svého bližního jako sám sebe.“²⁸ Ježíš mu řekl: „Správně jsi odpověděl. To čin a budeš živ.“

²⁹Zákoník se však chtěl ospravedlnit, a proto Ježíšovi řekl: „A kdo je můj bližní?“³⁰ Ježíš mu odpověděl: „Jeden člověk šel z Jeruzaléma do Jericha a padl do rukou lupičů; ti jej obrali, zbilí a nechali tam ležet polomrtvého.³¹ Náhodou šel tou cestou jeden kněz, ale když ho uviděl, vyhnul se mu.³² A stejně se mu vyhnul i levita, když přišel k tomu místu a uviděl ho.³³ Ale když jeden Samařan na své cestě přišel k tomu místu a uviděl ho, byl pohnut soucitem;³⁴ přistoupil k němu, ošetřil jeho rány olejem a vínem a obvázal mu je, posadil

jej na svého meška, zavezl do hostince a tam se o něj staral.³⁵ Druhého dne dal hostinskému dva denáry a řekl: „Postarej se o něj, a bude-li tě to stát víc, já ti to zaplatím, až se budu vracet.“³⁶ Kdo z těch tří, myslíš, byl bližním tomu, který upadl mezi lupiče?“³⁷ Zákoník odpověděl: „Ten, který mu prokázal milosrdenství.“ Ježíš mu řekl: „Jdi a jednej také tak.“

Marie a Marta

³⁸Když šel Ježíš s učedníky dál, vešel do jedné vesnice. Tam jej přijala do svého domu žena jménem Marta,³⁹ která měla sestru Marii; ta si sedla k nohám Ježíšovým^a a poslouchala jeho slovo.⁴⁰ Ale Marta měla plno práce, aby ho obsloužila. Přišla k němu a řekla: „Pane, nezáleží ti na tom, že mne má sestra nechala sloužit samotnou? Řekni jí přece, ať mi pomůže!“⁴¹ Pán jí odpověděl: „Marto, Marto, děláš si starosti a trápíš se pro mnoho věcí.⁴² Jen jednoho je třeba. Marie volila dobře; vybrala si to, oč nepřijde.“

Modlitba Páně

1 ¹Jednou se Ježíš na nějakém místě modlil; když přestal, řekl mu jeden z jeho učedníků: „Pane, nauč nás modlit se, jako tomu učil své učedníky i Jan.“² Odpověděl jim: „Když se modlíte, říkejte:

Otče,
 buď posvěceno tvé jméno.
 Přijď tvé království.
³Náš denní chléb nám dávej každého dne.
⁴A odpusť nám naše hříchy,
 neboť i my odpouštíme každému, kdo se
 provinuje proti nám.
 A nevydej nás do pokušení^d.“

O vyslyšení proseb

⁵Řekl jim: „Někdo z vás bude mít přítele, půjde k němu o půlnoci a řekne mu: „Příteli, půjč mi tři

^avar: v duchu
 sušenými
^bř: Pána
^cvar: Páně

^avar: + náš, jenž jsi v nebesích
^bvar: + Staň se tvá vůle jako v nebi, tak i na zemi.
^cna pospas zkoušce
^dvar: + ale vysvoboď nás od zlého

Iz 23,14; Ez 27,2; Am 1,9 (10,15) Iz 14,13—15; Gn 19,24—28 (10,16) Mt 10,40; J 13,20; 5,23 (10,18) Iz 14,12; J 12,31; Zj 12,9 (10,19) Gn 3,15; Ž 91,13; Mk 16,18 (10,20) Ex 32,32; F 4,3; Zj 3,5; 20,12; 21,27; Mt 7,22 (10,21—22) Mt 11,25—27 (10,21) 1K 1,26—29 (10,22) Mt 28,18; J 3,35; 10,15 (10,23—24) Mt 13,16—17; Žd 11,39—40; 1P 1,10—12 (10,25—28) Mt 22,34—40; Mk 12,28—34 (10,25) L 18,18 (10,27) Dt 6,4—5; Lv 19,18; Ř 13,9; Ga 5,14; Jk 2,8 (10,28) Lv 18,5; L 18,20 (10,33) L 9,51—53; J 4,9 (10,38—40) J 11,1,5; 12,2—3 (10,41—42) Mt 6,33—34 (11,1) L 5,16; 6,12; 9,18,28 (11,2—4) Mt 6,9—13 (11,4) Mk 11,25; Mt 18,35 (11,5—8) L 18,1—8